

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

עבודת אכילה

מקץ תשפ"ו

מכון אפריון לשלום

לייקווד תשפ"ו

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

הרה"ח מו"ה שמואל צבי בענדער הי"ו

מראשי קהילת ראחמיסטריווקא לייקווד

לע"נ גיסו היקר הגניד החסיד

הרה"ח מו"ה יצחק אהרן הכהן ברזל ז"ל

מחשובי חסידי בעלזא בלייקווד

בן יבלחט"א הרה"ח הישיש מו"ה משה ישראל הי"ו

גלב"ע כ"ד כסלו תשפ"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

עבודת אכילה

והיה האוכל לפקדון (בראשית מ"א, ל"ו)

סיפר ב"ק אדמו"ר מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, שזקן אחד שלא היה לו תאבון לאכול, בא לפני הרה"ק מהר"י מסקווירא זי"ע, ונתן לו פיתקא והתמרמר לפניו שאינו מתאוה לאכול.

כשקרא הרה"ק מסקווירא את הפיתקא נענה ואמר: שבעים שנה הנני עובד על תאות האכילה, ואתה אומר שלך אין תאוה זו, הנני ממש מקנא בך!

בספר נועם אלימלך (פ' מקץ) כתב דברים נפלאים במעלת עבודת הצדיק בענייני גשמיות, שעי"ז זוכה להיות גוזר והקב"ה מקיים. דהנה הצדיק צריך לעבוד תמיד להשי"ת ב"ה ולקשר הגשמיות ברוחניות, דהיינו בכל דבר שעושה, הן אכילה ושתייה והן כל דבר גשמי צריך להיות כוונתו למעלה בעולמות העליונים בכוונת יחודים עליונים, וגם למטה צריך להיות אכילתו בקדושה, ונמצא היא עבודה כפולה, למטה ולמעלה, וכן צריך להתנהג כל הימים, ואז יקרא היום 'יום', ואם לאו אין היום קרוי יום, שאין זה יומו.

וזהו שאמר יוסף "והיה האוכל לפקדון", רמז שצריך ליזהר מאוד מאוד בכל ענייני הגשמיות שיהיו בקדושה לקשר גשמיות לרוחניות כנ"ל, כדי שעי"ז מה ש'יפקוד' ויגזור אומר כן יקום, וכמו שנאמר (ע"פ הפסוק באיוב כ"ב, כ"ח) שהצדיק גוזר והשי"ת מקיים (ראה בזה"ק שמות ט"ו ע"א).

דורשי רשומות דרשו ורמזו בפסוק "ה' בדד ינחנו" (דברים ל"ב, י"ב), 'בד"ד' נוטריקון "בכל דרכיך דעהו" (משלי ג', ו'), שיש לעבוד את ה' גם בצרכינו הגשמיים כדי להעלותם לה', כידוע מספרים הקדושים שיש צדיקים שבעת עוסקם בענייני גשמיות עובדים את ה' ומעלים ניצוצין הק' מה שיש בכל המאכלים, ואף מי שלא הגיע לזה, עכ"פ אם מעלה במחשבתו בעת אכילתו שיוכל בכח ההוא לעבוד את השי"ת הן תיכף והן אח"כ, וכמו שנאמר בפסוק הנ"ל "והיה האוכל לפקדון",

שהאכילה אינה מטרה לעצמה, כי אם בבחי' פקדון, אמצעי למטרה העיקרית שבכח אכילה זאת יעבוד את ה' אח"כ, אז בכח"ג נמצא שהכל הולך אל הקדושה.

מסופר על חסיד אחד מחסידי הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זי"ע שהיה לו שותף שהתנגד מאוד לדרך החסידות. החסיד הפציר כמה פעמים בשותפו שיסע עמו ללעכאוויטש אל רבו הקדוש לראות את עבודתו הקדושה, אבל השותף לא הסכים לכך בשום פנים ואופן.

פעם נזדמן שהיו שניהם בלעכאוויטש לרגל מסחרם, וניסה החסיד את מזלו וביקש משותפו המתנגד שילך עמו לבית רבו. בפעם ההיא נעתר לו השותף, ובאו שניהם אל הרה"ק מלעכאוויטש לעת האוכל, וראה החסיד ששותפו נתפעל מאוד מהרבי.

כשיצאו, שאל את שותפו: ממה נתפעלת כל כך בפעם ראשונה שבאת. השיב השותף: ראיתי שאכילתו היתה בדרגה גבוהה של קדושה, והיה בעת אכילתו בבחינת כהן גדול שעובד את עבודתו.

החסיד השתומם לשמוע את התשובה משותפו המתנגד, והצטער מאוד שהוא שנמנה על חסידי הרבי לא זכה לראות את עבודת רבו בכך, וברוב צערו, נכנס אל רבו ושאל: היתכן אשר זה שבא פעם ראשונה ראה תיכף עבודתכם, ואני נוסע זה כמה שנים לטובה אצל הרבי ואינני רואה כלום. השיב לו הרבי: הוא מתנגד, והוא צריך לראות, ואתה חסיד, וחסיד צריך להאמין.

סיפר הגאון מטשעביץ זצ"ל: בכל בוקר אחר תפילת שחרית היו מגישים לפני הרה"ק ה'בת עין' זי"ע כוס קפה חם עם פרוסת עוגה לפת שחרית. יום אחד כשהביאו לו את הקפה והעוגה לא נגע בהם. אחר

שעה קלה נכנסה הרבנית לחדרו בבהלה ואמרה שנודע לה שהיתה שאלה על החלב, ורק כשראתה שלא נגע בחלב נרגעה. שאלו התלמיד שלמד עמו: איך הרבי ידע שלא לשתות, הלא זה מופת גלוי?

ענה לו הרבי: אין כאן שום מופת, אלא שאיתא בירושלמי (נדרים פ"ט, ה"א) שאין היצר תאב אלא בדבר האסור, והנה בכל יום כשמביאים לי את הקפה, אין לי שום תאוה לשתותו, אבל היום הרגשתי רצון מיוחד לשתות את הקפה, ולכן משכתי ידי ממנו.

כשסיים הגאון מטשעבין לספר סיפור זה התבטא: סיפור זה גדול בעיני מכל מופת אחר. (שר התורה עמ' 663)

בספר "בית הלחמי" כתב על מה שנאמר אצל אברהם אבינו "והוא עומד עליהם" (בראשית י"ח, ח'), שהדבר יובן עפי"ד הגה"ק מצאנו זי"ע בעל "דברי חיים" להרב אב"ד בארשא, ששאל אותו הרה"ק מצאנו "האם אתה לומד?", והשיבו, "כן". וא"ל הרה"ק מצאנו "האם תמיד אתה לומד?", ועל זה השיב הרב מבארשא, "לא". ושאל אותו שוב, "מתי אתה לא לומד?", השיבו, "כשבא לפני איש מר לבב וצריך טובה, אז אני סוגר את הגמרא ואני מזדקק אליו".

אמר לו הרה"ק מצאנו זי"ע, "את זה רציתי לדעת, האם יש לך שכל לסגור את הגמרא בעת שצריכים לעזור למר נפש הן במעשה והן בדיבור, עכ"פ לעודדו ולהחיות נפשו"...

ולזה מספר הכתוב (בראשית י"ד, י"ח): ומלכי צדק וגו' הוציא לחם ויין והוא כהן לא-ל עליון, ופי' בתרגום יונתן: ואפיק לי לחם וחמר בהוא זימנא הוה משמש קדם אלהא עילאה, היינו שהחידוש הוא, שהיה זה באותה שעה ממש שהיה משמש קדם מלכא, ואפי' בהאי שעתא גופא

אשר "והוא כהן לא-ל עליון", לעבוד ולמשא בתויר"ש, אעפ"כ הוציא לו לחם ויין.

וכן כאן גבי אברהם מספרת התורה, שאף שהי' זקן ויושב בישיבה (ראה מס' יומא דף כ"ח ע"ב), ועל ידי זה הלך מדרגא לדרגא בבחי' הולך ולא בבחי' עומד, אבל למען שיקרב אברהם את אורחיו, הפסיק מלימודיו, והוא "עומד" עליהם, שנעשה "עומד" בכדי ש"ויאכלו".

פעם הגיע עני אחד לפני אחד המגידי שיעורים לבקש ממנו עזרה, והשיבו שעכשיו טרוד הוא כי יש לו שיעור. אמר אחד להמגיד שיעור הזה שלא טוב עשה, כי זהו מאלו דברים שאמר התנא שאין להם "שיעור", אלא צריכים לעזור בזריזות.

בספר "מעשה איש" מסופר, כי אדם גדול אחד שאל את החזו"א כיצד ניתן לכבוש את תאוות האכילה. השיב לו החזו"א: "אין לי עצה לזה, אולם דבר אחד אני יכול לומר לך, שכאשר אדם מתפעל מדבר מסויים, נמשכת ההתפעלות עד שהוא רואה דבר יותר גדול ומתפעל ממנו, כיון שכשמתפעל מהדבר הגדול, נפסקת ההתפעלות מהדבר הקטן שקדם לו. "אם אדם מרגיש טעם אמיתי בתורה", המשיך החזו"א ואמר, "הוא אינו יכול לחוש טעם באוכל. יתירה מזו, כל מי שהרגיש אי פעם טעם אמיתי בתורה, אינו יכול לחוש טעם באוכל. אינני מאמין שבעל הקצות החושן' הרגיש טעם בקוגל", סיים החזו"א איש.

המשגיח רבי לייב חסמן זצ"ל היה אומר, שבישיבה יש שתי בתי מדרשות, בית המדרש שלומדים בו תורה, וחדר האוכל שבו לומדים ומתנהגים על פי הלכות דרך ארץ.

מסופר על הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, שפעם אחת שהה בויליאמסבורג, בליל שב"ק בעת עריכת השולחן כשהביאו לו את הצלחת עם הדגים, כשאך טעם מהדגים התחיל לאכול את הכל, ולא הותיר שיריים לחסידיו כמנהגו בליל שב"ק.

כאשר עלה ביד בנו מרן הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויז'ניץ-מאנסי זי"ע לטעום חתיכה קטנה מהדגים, הרגיש מיד שהחתיכה מאוד מאוד מלוחה, וכמעט שלא שייך לאכול את הדגים, ואז הבין למפרע שלכן לא הותיר הרבי שיריים לחסידים, כדי שלא ירגישו במליחת הדגים, ולא ירעו למי שבישל את הדגים...

הרה"ק רבי הלל מקולמייא זי"ע הגיע פעם לעיירה סאדיגורה וביקר שם אצל הרה"ק רבי אברהם יעקב האדמו"ר הזקן מסאדיגורה זי"ע. תוך כדי הביקור אמר לו הרה"ק מסאדיגורה, הרי דרככם לומר מוסר, למה אתם לא אומרים לי מוסר? ענה לו רבי הלל, אומר לכם מוסר, והוא, מדוע אין אתם אומרים מוסר לחסידים? אמר לו הרה"ק מסא"ג: אני מלמד אותם איך לאכול כראוי, כשאוכלים כראוי אז כל ההתנהגות היא כראוי.

בספר עיטורי תורה (פ' ויקרא) הביא, שכשסיפרו פעם להרה"ק החוזה מלובלין זי"ע על צדיק שמתענה משבת לשבת, אמר ה"חזוה", על הפסוק "להרע או להיטיב" (ויקרא ה', ד') דרשו חז"ל (מס' שבועות דף כ"ז ע"א) "להרע" - שלא אוכל, "להיטיב" - שאוכל, כי ישנן שתי דרכים בעבודת ה', אחת, על ידי סיגופים, והשניה, להעלות את האכילה למדרגה גבוהה. הדרך השניה יותר טובה, בלי ספק, כדברי הנביא (ירמיה ד', כ"ב) שמבכה "חכמים המה להרע" - שלא אוכלים, אבל "להיטיב לא ידעו" - לעבוד את ה' על ידי אכילה, דרך זו אינם יודעים...

בפסוק נאמר (בראשית כ"ז, י"ט): קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך. יעקב אבינו פונה אל אביו יצחק ואומר "שבה ואכלה מצידי". ואילו עשיו כשהביא את המטעמים לאביו אמר: "יקום אבי ויאכל". יעקב נהג כפי הראוי ונכון לנהוג בסדר האכילה, כמו שאמרו חז"ל במסכת גיטין (דף ע' ע"א) "שלשה דברים מתישין גופו של אדם, ואלו הן: אכל מעומד, ושתה מעומד" וכו'. כמו כן יש ליזהר לומר הברכות כשהוא מיושב, עיין כף החיים (או"ח סי' קפ"ג, נ"א), אבל עשיו עם הארץ היה, על כן אמר: "יקום אבי ויאכל".

ומסופר על הגאון הכתב סופר זצ"ל: בזמן חופתו כשהגישו לו את כוס היין לטעום הימנו, לא נתפעל החתן מעשרות הרבנים והגאונים שעמדו מסביבו, מאות המכובדים ואלפי המשתתפים, ביקש כסא, התיישב ולגם לגימה אחת מכוס היין. גדולי התורה הפליאו את עוז רוחו וישוב דעתו, וכבר אז ניבאו עליו שעתיד להיות ממנהיגי הדור.

הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל השתתף פעם באיזה שמחה ופגש שם ראש ישיבה אחד ודיברו כמובן בדברי תורה, שאלו ר' פנחס, "האם יודע כבודו מה המקור לדין שצריך לשבת בברכת המזון?" לא זכר ראש הישיבה וביקש מהגאון ר' פנחס שיגיד לו.

אמר לו הגאון רבי פנחס, אומרים על כך רמז, הרי בפסוק נאמר (דברים ח', י') "ואכלת ושבעת וברכת", ודורשים "ושב – עת וברכת", תשב בשעה שתברך. ראש הישיבה חייך, ושאל "מי הוא הרבי החסידי שאמר ווארט זה?" ענה לו ר' פנחס: יהודי בשם "ר' משה אלברט".

חשב ראש הישיבה שמדובר באיזה "חסידישער יוד", וחייך כמנצח שבאמת קלע למטרה שווארט כזה מתאים לחסידישע יודין לחלק מילת "ושבעת" לשתי מילים "שב עת".

לאחר כמה רגעים אמר לו ר' פנחס, יעיין כבודו במסכת ברכות (דף נ"א ע"ב בתוספות ד"ה והלכתא) שכתבו "בכולהו יושב ומברך, לפי שברכת המזון דאורייתא החמירו בה להיות יושב ומברך, שהרי עשרה דברים נאמרו בו, מה שאין כן בשאר ברכות, והוא נוטריקון ואכלת ושבעת שב עת וברכת לברכת המזון – מפי רבי משה אלברט..."

בגליון 'וישמע משה' (תולדות תשע"ח) מביא הרה"ג רבי משה פריד שליט"א שאלה מעניינת: מעשים בכל יום שעומדים מאות או אלפי חסידים על הפארנצ'עס ב'טיש' לפני רבם, וכשמברכים ברכת המזון היא טירחה גדולה שכל המשתתפים יישבו בצורה מכובדת ויברכו ברכת המזון, ויש כאלו שנדחקים ויושבים במקומם שעל הפארנצ'עס, והרבה נמנעים מלעשות זאת מפני שאינם רוצים שבגדיהם יתלכלכו כשיישבו במקום שבו דרכו רבים במנעליהם עד עתה, וגם המקום דחוק ואינו נוח ואין להם בו יישוב הדעת, ולכן הרוב מברכים בעמידה במקומם. האם מותר לעשות כן לכתחילה לעמוד בברכת המזון או לאו?

ומביא בשם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א דבר חידוש, שכשנמצאים ב'טיש' אין צריך לשבת בברכת המזון, דכשם שאין ישיבה בעזרה כך אין ישיבה בפני רבו, וכשעומדים ב'טיש' כדי לקבל יראת שמים על ידי שמתבוננים בצדיק ולומדים מהנהגותיו הקדושות בעת האכילה, וכמאמר חכמינו ז"ל (ברכות נה ע"א) "בזמן שאין מזבח שולחנו של אדם מכפר עליו", אין צריך לשבת...

סיפר לי הרה"ח ר' אליעזר יודא פויגל שליט"א מנהל כללי של רשת הכוללים דחסידי ראחמיסטריווקא, דהנה ידוע, שבעת עריכת השולחן אצל כ"ק הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, לא העמידו שום משקה על השולחן מלבד יין. מנהג זה נובע מחותנו של הרבי ה"ה כ"ק מרן האדמו"ר מסקווירא זי"ע, שלא הרשה להעמיד משקאות על השולחן כדי שלא לגרוע מן ה"ערנסקייט" של הטיש.

לקראת עריכת השולחן של שמחת תורה, היה חסיד אחד שרצה לנדב סודה (סעלצער), שיהיה לכל אחד מה לשתות. פנו הגבאים ושאלו את הרבי זי"ע מה לעשות בנידון. הרהר הרבי קימעה והשיב: קיין רבי בין איך נישט, אבער א טיש איז א טיש [אמנם "רבי" אינני, אבל "טיש" זה "טיש"]...

בספר 'זכרון שמואל' מובא בשם מרן הגאון האדיר ר"ש רוזובסקי זצ"ל ראש ישיבת פוניבז', ששמע לומר על מה דכתיב (מלכים א'; י, ד-ה) בבוא מלכת שבא אל המלך שלמה, "ותרא מלכת שבא וכו' ומאכל שולחנו ומושב עבדיו ומעמד משרתיו ומלבושיהם ומשקיו" וגו', וכי לראות את מעדני המלכים אשר יאכלו העבדים באה לראות?

אלא שראתה את ההנהגה הנפלאה של בית שלמה בשעת האכילה, וזו הייתה בחינה על חכמת שלמה המלך, היאך משפעת החכמה על צורת האכילה, והרי שההנהגה בשעת הסעודה נוגעת ליסודות החכמה, ומי שאינו נוהג במידת דרך ארץ בסעודה אין לו שייכות לחכמה, וכבר אמרו ז"ל 'דרך ארץ קדמה לתורה'.

בפסוק נאמר (שמות כ"ה, ל'): לחם פנים לפני תמיד. אמר ע"ז מרן ה"אמרי חיים" זי"ע: "לחם" וואס האט א "פנים", איז "לפני תמיד"...

מסופר על מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל שנהג לנסוע מפעם לפעם לעיר חברון להשתטח על קברי האבות, וכן היה נכנס עם תלמידיו לבקר את הסבא מסלבודקא. פעם אחת נלווה אליו אחד מטובי הלומדים בשיבה, עליו אמר רבי איסר זלמן "העולם עוד ירעש ממנו". שמח הסבא בהגיעם, והזמין להסב עמו לידי השולחן, כיבדום בכוסות תה וסוכר.

לפתע הבחין הסבא שהעילוי הצעיר מלקט בקצות אצבעותיו גרגירי סוכר שנפלו על השולחן, ומלקק. הסבא הביט בהנהגתו, משוללת הליכות דרך ארץ, ולאחר שהבחור יצא החווה הסבא ואמר, "אם הבחור לא ישנה את הליכותיו – לא רק שהעולם לא ירעש ממנו, לא תהיה לו כל שייכות עם תורה!"

המשגיח בשיבת חברון רבי מאיר חדש זצ"ל היה רגיל לספר לתלמידיו סיפור זה, ואמר: הכרתי את העילוי בזקנותו, ואכן הסבא צדק!

פעם אחת הגיע המגיד מדובנא זצ"ל ביום חורף לבית האכסניה בכפר נידח, ובעל האכסניה ראה את עצמו כאיש יודע ספר, אבל קמצנותו קדמה לתורתו. כשביקש ממנו המגיד דבר מה לאכול ומקום לישון, אמר לו הבעה"ב, שלצערך לא נשאר לו אוכל, אבל יש לו מקום לשינה. המגיד עלה על יצועו, אך לא הצליח להירדם בגלל הרעב, ואז נוכח לראות שהבעה"ב שחשב שהאורח כבר שקוע בשינה עמוקה, היסב עם בני ביתו לסעודה דשנה.

למחרת כשנפרד המגיד מבעל הבית, אמר לו בעל הבית: חז"ל אמרו במסכת ברכות (דף ל"א ע"א) "אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה", ובכן יואיל מר לומר לי דבר תורה.

נענה המגיד תיכף ומיד ואמר לו: מעודי תמהתי על מאמר חז"ל (מס' ב"מ דף פ"ו ע"ב) "לעולם אל ישנה אדם מן המנהג, שהרי משה עלה למרום ולא אכל". וצריך להבין, הרי הוא גם לא ישן שם, כי המלאכים אינם ישנים, ולמה מזכירה התורה רק שלא אכל ולא שתה? וביותר קשה, שהרי מצינו בגמרא (מס' נדרים דף ט"ו ע"א) שמניעת שינה קשה ממניעת האוכל, כי הנשבע שלא יישן שלושה ימים מכין אותו וישן לאלתר, ואם כן למה לא כתבה התורה שמשנה גם לא ישן, שזה חידוש גדול יותר?

אולם הלילה נתיישב לי הדבר, שהרי משה לא אכל במרום משום שלא רצה לשנות מן המנהג, ומנין ידע משה רבינו שהמלאכים אינם אוכלים, אולי הם אכלו בשעה שהוא ישן כמנהג מכניסי אורחים מסויימים? אלא מכאן ראינו שהוא לא ישן, ולכן היה יכול לראות שאין המלאכים אוכלים לעולם...

לפני כמה שנים שהיתי בקרית וויז'ניץ בני ברק ליום הקדוש, ובערב יום הקדוש השתתפתי בעריכת שולחנו של מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א.

לאחר הטיש ניגש אלי חסיד אחד, וביקש ממני שאסביר לו דבר שנראה בעיניו תמוה, והוא אומר לי, שהבחין שהרבי נתן לי חתיכת דג באמצע הטיש – חתיכה הראויה להתכבד. ולפליאתו, כשלקחו אח"כ את הצלחת עם הדגים מהרבי, ושלחו אותו להחסידים שכל אחד יקח ממנו קצת שיריים, אז כשהגיע הצלחת אלי, ראה שגם אני לוקח חתיכה קטנה מהדגים, שאל הלה, לאחר שכבר קיבלתי מהרבי חתיכת דג מכובד, לצורך מה נטלתי שוב שיריים מהצלחת.

ואמרתי לו, שנהגתי כן על פי "נועם שיח", כי הופיע שם (פרשת אמור תשע"ז, מס' 75) עובדא מעניינת שסיפר לי הרה"ג רבי יוסף צימבל שליט"א רב בשכונת וועסטגייט בלייקווד, שפעם השתתף בשמחת חתונה, ופגש שם באמצע הקבלת פנים את הגאון רבי שמואל קמנצקי שליט"א, ושוחחו יחדיו זמן רב בדברי תורה.

לאחר החופה עבר רבי שמואל ליד רבי יוסף, ונתן לו ברכת "שלום עליכם" רבתי, כאילו שרק עכשיו ראהו, ושאלו רבי יוסף בתמיהה "והלא שוחחנו זמן רב לפני החופה, ומה זה ה"שלום עליכם" הגדול הזה?"

השיב רבי שמואל ואמר "אמנם אנו יודעים ששוחחנו יחדיו, אבל חששתי שאם אעבור לידך ואתעלם ממך ולא אתייחס אליך, מה יחשבו האנשים שרואים זאת ואינם יודעים שכבר דיברנו זמן רב בדברי תורה קודם החופה, ולכן נאלצתי לעשות כפי שנהגתי".

ולכן - אמרתי לו - הוצרכתי גם אני לקחת שוב "שיריים", שלא יחשוב אחד שאינני רוצה לאכול את השיריים של הרבי...

פעם אחת הפציר הגה"ק ה"חפץ חיים" זצ"ל באחד מגדולי ראשי הישיבות בדורו שיזנח את המנהג להימנע מאכילה כראוי: "עומדים אנו בימים שלפני עקבתא דמשיחא", אמר לו רבינו, "זמנים לא פשוטים עומדים להגיע ומלחמה גדולה עוד תתנהל בעולם. עליכם להקפיד על מזון בריא, כי אתם צפויים להיות אחד מהגנרלים החשובים במלחמה הזאת".

הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע נזדמן יחד עם מחותנו הרה"ק רבי חיים מקאסוב זי"ע באיזהו מקומן, ושבתו שם. הרה"ק מקאסוב היה אוכל כדרכו והרה"ק מרוז'ין רק נגע באוכל, טעם משהו ומיד משך את ידו. שאלו הרה"ק מקאסוב למה אין המחותן אוכל?

ענה הרה"ק מרוז'ין, כי בשעה שירדנו לעולם הזה, התנינו תנאי עם הגוף שלא ליהנות מהעולם הזה כלום. כששמע זאת הרה"ק מקאסוב משך אף הוא את ידו מן הסעודה. שאלו הרה"ק מרוז'ין "למה לא אוכל המחותן כלום? האם גם הוא התנה תנאי כזה?", "לא", השיב הרה"ק מקאסוב, "אלא משכתי את ידי, מפני שביל שבת אנו אומרים למלאכים "בואכם לשלום" ומיד אומרים "צאתכם לשלום", כי לא שייך לאכול עם מלאכים"...

פעם אחת כשהיו מסובין לשולחן שאל הגה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע את אחד החסידים, אם השמשים לא פסחו עליו בהגשת האוכל, ואם אכל, השיב החסיד, "נו" - כשהוא כולו דבקות, "לא באתי לכאן לשם אכילה", חייך ה'דברי חיים' ואמר: רואה אתה, אף הנשמה אינה

באה חלילה לעולם הזה לשם אכילה, ואף על פי כן כשאין מאכילים אותה היא בורחת....

הרה"ק מרוז'ין זי"ע סיפר, שפעם אחת נתן עשיר אחד מתנה לרה"ק ה"מגיד" ממצוריטש זי"ע קערה יקרה ומפוארת לאכילה.

כשהגישו בפעם הראשונה את האוכל באותה קערה יקרה אצל השולחן הטהור, היו אנשים שהביטו בהתפעלות מרובה בהקערה, והבחין המגיד שיש ביניהם שפשוט מקנאים בו על כך, ואז אמר להם המגיד דברים נוקבים: אתם חושבים שטוב להיות "רבי"? – אני אומר לכם ש"רבי" יש לו יסורים מרוב צערן של ישראל רח"ל, והמגיד סיים "וקילל" את הרשעים שיזכו להיות צדיקים...

בספר 'ברכת אהרן' מסופר על הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע, שפעם לא היה לו מה לאכול כמה ימים, ושכב על הספסל בחולשה, פתאום עמד ואמר את הכתוב "עיני כל אליך ישרו ואתה נותן להם את אכלם בעתו" (תהלים קמ"ו, ט"ו), כיון שמגיע העת, אתה נותן, ואם אין לי עוד, מסתמא לא הגיע עדיין העת, ואם כן למה לי אכילה, והתחיל לעבוד עבודת ה' כרגיל.

בפסוק נאמר (ויקרא י"א, מ"ד): כי אני ה' אלקיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ. מפסוק זה אנו לומדים שהמניעה ממאכל אסור ושמירה על מאכל כשר גורם לתוספת קדושה באדם, והייתם קדושים – כיצד, בזה

ש"לא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ", וכן כתב באור החיים הק' (י"ה, ב'), השומר עצמו ממאכלות אסורות, גובר בו הרצון להתקרב לה' לתורתו ולמצוותיו, עיי"ש.

בספר אוצרות התורה (פ' שמיני) מסופר על ארגון שעוסק בקירוב רחוקים שהתייעצו עם אחד מגדולי ישראל מהו הדבר הראשון בו יש להדריך את המתקרב לתורה.

והשיב הגדול: תחילה יש לכוונו למאכלים כשרים, היות ועל ידי כך הלב מתיישר ויוכל להתקדם מעלה מעלה, אולם כאשר ימשיך במאכליו הטמאים, לב האבן לא יתן לו לשמוע ולהתקדם הלאה. וכמו שכתב הגה"ק ה'חתם סופר' זי"ע לרמז על מה שנאמר בפסוק (ויקרא י"א, ב'): 'זאת החיה אשר תאכלו' שסופי התיבות הוא 'תורה', לומר לך, על ידי אכילה כפי דרך התורה, זוכים להבנה בתורה וח"ו להיפך.

פעם אחת איקלע הרה"ק רבי יהודה צבי מראזלא זי"ע לבית הגאון מהר"ם א"ש, וערכו לכבודו סעודה גדולה, והביאו דגים ובשר, ונתנו לפני המהר"ם א"ש ולפני הרבי מראזלא, ונתנו לפניהם מזלגות. ומהר"ם א"ש אכל במזלג כדרך בני ארץ הגר, והרבי מראזלא אכל בידיו וחילק שיריים בידיו. נענה המהר"ם א"ש ושאל את הרבי מראזלא מאיזה טעם אינו אוכל במזלג.

השיבו הרבי, הלא ידי בראה השי"ת כצלם דמות תבניתו, והוא קבע צורתה כמו שאחז"ל (מס' ברכות דף י' ע"א) צר צורה בתוך צורה, ובידי זאת נתתי צדקה, והנחתי תפילין בידי הימנית על ידי השמאלית, ובה פתחתי את הגמרא ללמוד בה, ועשיתי בה מצוות רבות, ואף עתה קודם הסעודה נטלתי את ידי כתקנת חז"ל, וברכתי על נטילת ידים, ואיך אניחה ואטול את המזלג אשר גויים יצרוה, ולא ברכו עליה מעולם, זולת על טבילת כלים.

מיד השליך הגאון מהר"ם א"ש את המזלג מידיו. וכשהביאו לפניו קוגל והיה רותח מאד, ובכל זאת אכל המהר"ם א"ש בידיו עד שנכוו ידיו, ושוב לא אכל במזלג לעולם.

הגאון רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א מספר על רבו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל. הגרי"ש הקפיד לא לאכול בפני אנשים, כמובא ברמב"ם (פ"ב מהלכות דעות ה"ב). ואכן אף בשמחות צאצאיו לא אכל בציבור. לעתים לגם שם כוס שתיה קלה, ואם היה זה מחוץ לעיר הגישו לפניו כוס תה.

שונה היתה הנהגתו בחג השבועות. פעם בשנה, לאחר תפילת מוסף, קיבל הנהגה מאביו הגאון רבי אברהם אלישיב זצ"ל שכיחן כרב קהילת "תפארת בחורים" ורבינו קיבל את ההנהגה מאביו, לערוך קידוש בביתו לכל מתפללי בית מדרשו.

בשנים מאוחרות יותר, התקיים הקידוש בבית הכנסת, שם קידש ואכל בפני הציבור. היה זה מחזה מפעים, אשר למדנו ממנו רבות בהלכות דרך ארץ. כל "ביס" לעס במתינות עד תומו, ולא כאותם האוכלים במרוצה, ולא מספיקים ליהנות מנגיסה אחת, עד שכבר נוגסים שוב במאכל, וכריסם מתמלאת לעייפה. היה נראה כי מקיים בזה בהידור "חציו לכם" כפי שנפסק בחג השבועות...

מאידך, מסופר על צדיקים, שביו"ט שבועות אחר התפילה, היו מתבטאים ואומרים: כעת קיימנו את ה"חצי לכם", ועכשיו הולכים ליטול ידים לסעודה לקיים את ה"חצי לה'".

בעזהשי"ת

נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו
עד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

וקול שמחה

וקול כלה

קול ששון

קול חתן

ברוב שבח והודאה להקב"ה על כל החסד שגמלנו
מתכבדים אנו להזמין את קרובינו וידידינו
להשתתף בשמחת כלולת בנינו היקרים

הבחור החתן המופלג בתוי"ש

כמר **שרגא צבי הלוי** נ"י

עב"ג

הכלה הבתולה המהוללה

מרת **מירל** תחי'

שתתקיים בעזהשי"ת למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום שני לסדר "כי חג ה' לנו" (בא)
אור ליום ב' לחודש שבט תשפ"ו לפ"ק
קבלת פנים בשעה 6:30 החופה בשעה 7:30
שמחת חתן וכלה בשעה 10:00

באולם נעימת החיים

555 OAK STREET

לעיקוואוד, ניו דזערזי

המצפים לקבל פניכם בשמחה ובטוב לבב

הורי הכלה

שלמה זלמן פרידמאן וב"ב

רב דקהל "זכרון אלעזר" סאנטוב

לעיקוואוד יצ"ו

הורי החתן

שמואל שמעלקא הלוי קליין וב"ב

בארא פארק יצ"ו

מן השמים דאגו לנשמות הללו

סיפר לי הרה"ח ר' מענדל ווערצבערגער שליט"א, מחשובי חסידי וויז'ניץ בויליאמסבורג, מעשה נורא אשר אירע עמו:

הוא חזר פעם מחוץ לעיר בדרך לביתו בויליאמסבורג, ובכביש המהיר (highway) שנסע, קודם שמגיעים לויליאמסבורג, יש פרשת דרכים, אם רוצים להיכנס לויליאמסבורג צריכים לנסוע על הנתיב הימני, ואם נשארים על הנתיב השמאלי, נכנסים לתוך מנהרה (tunnel) ארוכה, אשר בסופה מגיעים למנהטן.

במהלך הדרך יצא לר' מענדל לנסוע על הנתיב השמאלי, וכאשר התחיל להתקרב לויליאמסבורג ניסה לעבור אל הנתיב הימני, אבל הנתיב הימני היה עמוס במכוניות, ואף אחד לא נתן לו אפשרות להיכנס. הוא ניסה שוב ושוב, אך ללא הועיל, הוא מתקרב כבר לויליאמסבורג, והוא עדיין על הנתיב השמאלי.

כאשר ראה שהוא מגיע כבר קרוב מאוד לויליאמסבורג, עלה בליבו החשש שברגע שישאר על הנתיב השמאלי, יצטרך לעבור את כל המנהרה הארוכה, וגם יצטרך לשלם על כך, ואחר כך כשיגיע למנהטן, יקח זמן ארוך עד שיוכל להסתובב, ואז יצטרך לחזור את כל הדרך הארוכה עד לויליאמסבורג, אבל כמה שניסה לעבור לנתיב הימני לא עלה הדבר בידו.

חשב ר' מענדל לעצמו, שנשאר לו רק עצה אחת, כשיגיע לפרשת הדרכים, יש שם בין שני הנתיבים שטח קטן שיש בו מקום עבור מכונית אחת בלבד, ועל פי החוק אסור לעצור שם, אבל בלית ברירה יעצור שם, וימתין עד שיוכל להיכנס אל הנתיב הימני, כדי שלא יאלץ בעל כרחו לנסוע לצד שמאל ולהיכנס להמנהרה. אמנם למזל, כאשר הגיע סמוך למקום ההוא, הבחין שמאחוריו נוסע משטרה [פאליציי], וחשב לעצמו שרק זה חסר לו, כי אם יעצור שם, יקבל מהם תיכף עונש גדול, הן על עצם העצירה במקום כזה, והן על החוצפה לעצור לפני המשטרה, ודבר זה עלול להסב לו צרות גדולות, לכן בלית ברירה המשיך הלאה, והתחיל לנסוע לתוך המנהרה על הדרך למנהטן.

בשעת הנסיעה במנהרה נהיה לו שחור בעיניים, והוא חשב לעצמו "רבנו של עולם מה אני מחפש פה? אני צריך להגיע לביתי, ועכשיו אצטרך לנסוע דרך ארוכה במנהרה הזאת, ולשלם על כך, ולבסוף אגיע למנהטן, מה יש לי לעשות שם?" אבל בלית ברירה המשיך בנסיעתו.

כאשר יצא מן המנהרה והגיע למנהטן, המשיך לנסוע, כשהוא ממתין להגיע למקום שיש אפשרות להסתובב חזרה, והנה תוך כדי נסיעה במנהטן צלצל הטלפון. על הקו היה אחד מידידיו, ור' מענדל התחיל לשוחח עמו על דא ועל הא.

בין הדברים סיפר לו הידיד כמסיח לפי תומו, שהיום חל היארצייט של הפיגוע הגדול, כאשר מטוס נכנס אל המגדלי התאומים (twin-towers) בחודש אלול שנת תשס"א (9-11), ולדאבון לב נהרגו שם גם הרבה יהודים, אשר איזה מהם לא הובאו לקבורה כראוי, והם מונחים עדיין במקום שעמדו המגדלי התאומים.

בשמוע ר' מענדל את דבריו, נבהל ונשתומם עד מאוד, ואמר לידידו: הרי אני נמצא בסמוך לאותו מקום! געוואלד!! ומיד סיים את שיחת הטלפון.

כעבור כמה רגעים, כאשר הגיע למקום שעמדו בנייני התאומים, עצר ר' מענדל בצד הדרך. הוא יצא מהמכונית, ולמד פרק משניות לעילוי נשמות היהודים שנהרגו שם ל"ע, ובפרט אלו שעדיין מונחים שם, וכמו כן אמר כמה פרקי תהלים, וחזר אל המכונית. הוא המשיך בנסיעתו, עד שהיה באפשרותו להסתובב, וחזר לביתו כשהוא נתון עדיין תחת הרושם של גילוי יד ההשגחה העליונה...

